

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Duda Attila Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Duda Attila ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű és kiskorú II.rendű felperes neve (**II. rendű felperes címe.**) II. rendű felpereseknek, a dr. Szatmári Hargitai Gergely jogtanácsos (alperes címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. május 23. napján meghozott 64.P.22.378/2012/36. számú ítélete és a 2014. szeptember 9. napján meghozott 64.P.22.378/2012/40. számú kiegészítő ítélete ellen az alperes részéről 37. és 41. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja akként, hogy az I. rendű felperesnek járó vagyoni kártérítés és lejárt járadék összegét - a jogerőre emelkedett részt is magában foglalóan - 3.785.020 (Hárommillió-hétszáznyolcvanötezer-húsz) forintra és ebből 2.600.000 (Kétmillió-hatszázezer) forint után 2008. február 14. napjától, 1.117.900 (Egymillió-száztizenhétezer-kilencszáz) forint után 2010. január hó 1. napjától járó késedelmi kamataira, a háztartási kisegítő jogcímén megítélt járadékot havi 10.500 (Tízezer-ötszáz) forintra leszállítja. Az I. rendű felperes ezt meghaladó háztartási kisegítő, valamint nevelési költség iránti keresetét elutasítja. Az 1.400.000 (Egymillió-négyszázezer) forint tőke után alperes által fizetendő késedelmi kamat kezdő időpontját 2008. február 14. napjában határozza meg, az ezt megelőző időszakra vonatkozó késedelmi kamat iránti keresetet elutasítja.

A II. rendű felperesnek fizetendő tőke után a késedelmi kamat kezdő időpontját 2008. február hó 14. napjában határozza meg, ezt megelőző időszakra vonatkozó késedelmi kamat iránti igényt elutasítja.

Az ítéletnek a havi 10.500 (Tízezer-ötszáz) forint járadék megfizetésére vonatkozó rendelkezése előzetesen végrehajtható, ezt meghaladóan az előzetes végrehajthatóvá nyilvánítást mellőzi.

Az alperes kereseti illetékfizetési kötelezettségét 431.730 (Négyszázharmincegyezer-hétszázharminc) forintra, míg I. rendű felperes illetékfizetési kötelezettségét 104.310 (Száznégyezer-háromszáztíz) forintra leszállítja, II. rendű felperes illetékfizetési kötelezettségét 241.200 (Kétszáznegyvenegyezer-kétszáz) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy a Nemzeti Adó és Vámhivatal felhívására az állam javára fizessen meg 284.800 (Kétszáznyolcvannégyezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket, míg I. és II. rendű felperesnek egyetemlegesen 113.000 (Száztizenháromezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Néhai **M.Gy.** az I. rendű felperes férje, II. rendű felperes édesapja volt. **M.Gy.** 2005. július 15. napján a 4-es főúton közlekedési balesetet szenvedett, majd kórházba szállítását követően 2005. július 24. napján elhunyt. A **B. Bíróság** 2009. január 20. napján kelt és jogerőre emelkedett **ügyszámú** ítéletével a tehergépkocsi vezetőjének bűnösségét megállapította közúti baleset okozásának vétségében. A büntetőeljárás során megállapítást nyert, hogy **M.Gy.** az ütközést megelőzően a megengedettnél lényegesen nagyobb sebességgel haladt. A baleset időpontjában a tehergépkocsi alperessel állt felelősségbiztosítási jogviszonyban. Az alperes a pert megelőzően a felpereseknek 30%-os károsulti közrehatás számítása mellett, összesen 325.885 forintot, majd a per során I. és II. rendű felpereseknek személyenként 1.400.000 forint nem vagyoni kárt, továbbá ennek 2008. február 26. napjától 2013. szeptember 30. napjáig terjedő időre járó késedelmi kamatát fizette meg. I. rendű felperesnél férje elvesztése miatt az általános gyászreakciót meghaladó pszichés károsodás merült fel. Személyisége beszűkültebbé vált, jelenleg sem készült fel újabb kapcsolat kialakítására. II. rendű felperesnél elhúzódó gyászreakció nem állapítható meg, pszichológiai-pszichoterápiás segítségre nem szorul. A gyász feldolgozása és a megváltozott családi struktúra miatt személyiség- és érzelmi fejlődésében elmaradás észlelhető, pszichés státuszában ugyanakkor javulás prognosztizálható. Személyiség fejlődésében az észlelhető elmaradás ellenére is jól halad.

I. és II. rendű felperesek keresetükben a felelősségbiztosítási jogviszony alapján 20%-os károsulti közrehatás figyelembevételével, az alperest kártérítés megfizetésére kérték kötelezni. I. rendű felperes vagyoni kárigénye felmerült költségei kapcsán összesen 70.833 forint, háztartási kisegítő költsége címén járadékként véghatáridő nélkül 20.000 forint, kertművelés költsége címén járadékként véghatáridő nélkül havi 16.000 forint, nevelési költség címén járadékként havi 32.000 forint, nem vagyoni kár címén 4.600.000 forint és ennek 2005. július 15. napjától járó késedelmi kamata volt. II. rendű felperes alperest 3.100.000 forint nem vagyoni kár és ennek késedelmi kamatai megtérítésére kérte kötelezni. Alperes által megfizetett 325.880 forint és 1.400.000 forint tőke késedelmi kamatai megfizetésére is igényt tartottak.

Alperes helytállási kötelezettségét nem tette vitássá. Nem vitatta azt sem, hogy az I. rendű felperesnek 2005. július 15. és 2008. június 16. napja között 67.120 forint lejárt kamatkövetelése keletkezett. Álláspontja szerint a károsulti közrehatás 30%-os volt. Előadta, hogy 30% figyelembevételével az I. rendű felperes költségeit megtérítette, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. A háztartási kisegítés körében előterjesztett igénnyel kapcsolatban előadta, hogy az I. rendű felperes olyan nehezebb háztartási, nagytakarítási munkákat említ e körben, melyek minden hónapban nyilvánvalóan nem merülnek fel. A kertművelési járadék tekintetében az volt az álláspontja, hogy azon ingatlant, amelyben a baleset bekövetkeztekor a felek éltek a felperesek utóbb eladták, az újabb ingatlanokkal kapcsolatban pedig nem merülhetnek fel munkák. A nevelési költséggel kapcsolatosan kifejtette, hogy az egyedülálló anyasággal kapcsolatban felmerülő nehézségek kizárólag a nem vagyoni kár körében értékelhetőek. A nem vagyoni kárigény vonatkozásában alperes álláspontja az volt, hogy az személyenként maximum 2.000.000 forintban megalapozott, a károsult 30%-os közrehatására tekintettel személyenként 1.400.000 forintot fizetett ki. Vitatta a késedelmi kamat kezdő időpontját, azt 2008. február 14. napjában kérte meghatározni.

Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletében arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg I. rendű felperesnek 15 napon belül 5.861.120 forintot, 2.600.000

forintnak 2005. július 15. napjától, 3.194.000 forintnak 2010. január 1. napjától járó késedelmi kamatát, 1.400.000 forintnak 2005. július 15. napjától 2008. február 26. napjáig terjedő időre járó késedelmi kamatát, továbbá 2014. június 1. napjától kezdődően, minden hónap 15. napjáig esedékesen véghatáridő nélkül 15.000 forint, II. rendű felperes 18. életéve betöltéséig 15.000 forint járadékot.

Kötelezte alperest, hogy II. rendű felperesnek 15 napon belül fizessen meg 600.000 forintot és ezen összegnek 2005. július 15. napjától járó késedelmi kamatát, 1.400.000 forintnak 2005. július 15. napjától 2008. február 26. napjáig terjedő időre járó késedelmi kamatát.

A fentieket meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek egyetemlegesen 300.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy 502.300 forint, az I. rendű felperest 166.900 forint, II. rendű felperest pedig, hogy 108.000 forint illetéket fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra az ott megjelölt időben és módon. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 328.250 forint állam által előlegezett költséget.

Megállapította, hogy az ítélet az I. rendű felperes vonatkozásában 3.194.000 forint, valamint I. rendű felperesnek alperestől 2014. június 1. napjától minden hónap 15. napjáig esedékesen véghatáridő nélkül járó 15.000 forint és a II. rendű felperes 18. életéve betöltéséig járó 15.000 forint járadék vonatkozásában előzetesen végrehajtható.

A keresetet a Ptk. 339. § és a 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet alapján bírálta el. A károsult közrehatást a büntetőeljárásban rendelkezésre álló adatok alapján 30%-ban határozta meg. Az egyes kártételek vonatkozásában kifejtette, hogy az I. rendű felperes a halotti tor, a gyászjelentésekkel kapcsolatosan felmerült kiadásait hitelt érdemlően nem bizonyította. Ugyanígy nem bizonyította a balesetkor viselt ruházatban bekövetkezett kár mértékét, a gyászruházat, a néhai eltemetett ruházatának, a koszorúk megvásárlásával kapcsolatosan felmerült kiadásai pontosösszegezését. Ezért a felperesnek ezen a jogcímen előterjesztett vagyoni kárigényét elutasította. A rendelkezésre álló adatok alapján azonban megállapította, hogy az I. rendű felperes házastársa balesetben való elhunytát követően a háztartásban nagyobb terheket kénytelen viselni, ezért ennek ellenértékeként 15.000 forint/hó összegben mérlegeléssel, 2005. július 15-e és 2014. május 31-e közötti időszakra felhalmozott hátralék összegét 1.597.000 forintban határozta meg. A kertműveléssel kapcsolatosan előterjesztett igény körében osztotta az alperes álláspontját, hiszen a balesetkor lakóhelyüket képező ingatlant a felperesek eladták. Az utóbb megvásárolt ingatlannal kapcsolatos költségek megtérítésére pedig az alperes nem köteles. Ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékokból az sem volt megállapítható, hogy milyen kertművelési munkák merültek fel, ezek közül melyek azok, amelyek az értékesített ingatlanban is felmerültek volna. Ilyen körülmények mellett az I. rendű felperes igénye nem volt megalapozott. A nevelési költségekre vonatkozóan kifejtette, hogy azt kizárólag immáron I. rendű felperes kénytelen viselni, ezt az igényt mérlegeléssel 15.000 forint/hó összegszerűségben megalapozottnak találta, 2005. július 15. és 2014. május 31. közötti időszakra keletkezett hátralék összegét 1.597.000 forintban állapította meg, és ennek megfizetésére az alperest kötelezte. A nem vagyoni kárigénnyel összefüggésben az alperest az I. rendű felperesnek további 2.600.000 forint, II. rendű felperesnek további 600.000 forint megfizetésére kötelezte, figyelembe véve a már kifizetett 1.400.000-1.400.000 forintos összegezését. Ezt meghaladóan azonban felperesek keresetét, mint megalapozatlant elutasította. Alperes nem vitatta a 67.120 forint késedelmi kamat megfizetését, ekként az I. rendű felperes vonatkozásában az alperest terhelő marasztalási összeg 5.861.120 forint, II. rendű felperes vonatkozásában 600.000 forint. A késedelmi kamatról a Ptk. 301. § (1) bekezdése és a Ptk. 360. §-a alapján rendelkezett.

Az ítélet ellen alperes fellebbezett. Ebben egyrészt azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla I. rendű felperes által előterjesztett háztartási munka címén igényelt járadékot utasítsa el. Előadta, hogy a felperesek igényét a rendelkezésre álló perbeli adatok nem bizonyították. Az I. rendű felperes által nevesített háztartási munkák a függönyök leszedése, ablakpucolás, szőnyegcipelés, bútormozgatás kifejezetten nagytakarításkor végzett tevékenységek, melyekre évente legfeljebb egyszer-kétszer kerül sor, ezért azok havi szinten történő megtérítése alaptalan. Ugyanakkor utalt arra is, hogy a 16 éves II. rendű felperes, a háztartási munkákban teljes körűen részt tud venni, segíteni tud az I. rendű felperesnek. Hivatkozott arra is, hogy a felperesek a baleset után három évvel jelentették be ezen kárukat, melyből azt a következtetést lehet levonni, hogy ezen kárigény nem merült fel. A nevelési költség iránti járadékigényt szintén kérte elutasítani. Abban a nem várt esetben, ha a másodfokú bíróság az alperesi érvelést nem fogadná el, úgy a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény árvaellátásra vonatkozó rendelkezéseit kérte figyelembe venni az összegszerűség meghatározásánál azzal, hogy II. rendű felperes félárva ellátásra jogosult, az egyik szülő elhunyt, életben maradó szülője nem rokkant. A félárva ellátás összege ebben az esetben gyermekenként annak a nyugdíjnak a 30%-a, amely az elhunytat öregségi, rokkantsági nyugdíjként baleseti rokkantsági nyugdíjként, mezőgazdasági járadékként megillette, vagy megillette volna. Mindezek alapján másodlagosan azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a havi 15.000 forint nevelési költség járadékot az árvaellátás összegével csökkentett összegre módosítsa. Amennyiben az árvaellátás összege magasabb, mint a megítélt 15.000 forint, akkor pedig a járulékot teljes mértékben utasítsa el. Az alperes álláspontja szerint, a Csjt. 104. § (1) bekezdése értelmében a gyám működéséért díjazást nem követelhet, így egyik szülő sem jogosult díjazást kérni gyermekei neveléséért. Az elhunyt házastárs kiesett jövedelme miatt érvényesíthető anyagi veszteség a Ptk. 358. §-ában szabályozott tartást pótló járadék kategóriába tartozó konkrét, bizonyítható és a felperesek által a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint bizonyítandó kérdés. Az I. rendű felperes által hivatkozott egyedülálló anyasággal együtt járó nehézségek olyan nem kézzel fogható, forintosan nem bizonyítható rendszeresen felmerülő költségek, mely egyértelműen a bírói gyakorlatban sem vitatottan a Ptk. 354. §-ában nevesített nem vagyoni kár körében vehetők figyelembe. A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában fellebbezése arra irányult, hogy a közrehatásra és a baleset időpontjában irányadó ár- és értékviszonyokra is figyelemmel, az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés mértékét az eljárás során megtérített összeggel megegyező mértékben határozza meg az ítéltábla és a további kifizetésre vonatkozó kötelezést mellőzze. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege meghaladja a bírósági gyakorlatban kialakult mértéket. Hivatkozott az I. rendű felperes közreható magatartására. I. rendű felperes az általa is felismert elhúzódó gyászreakció miatt kineziológushoz fordult, azonban a várt javulás elmaradása után sem vett igénybe szakszerű orvosi segítséget. Hivatkozott az e körben kialakult bírói gyakorlatra. A késedelmi kamat kezdő időpontját a 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 8. § (5) bekezdése alapján 2008. február 14. napjára kérte megváltoztatni. Támadta az ítélet előzetes végrehajthatóvá nyilvánító rendelkezését is. Mivel az elsőfokú bíróság a felperes által igényelt összegnél a nevelési költséget és a háztartási kisegítő költségét kevesebb összegben határozta meg, ezért az előzetes végrehajthatóság elrendelésére nem volt eljárási lehetőség. A másodfokú eljárásban felmerülő jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján kérte meghatározni.

I. és II. rendű felperesek az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozták. A fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp. 253. § (3) bekezdés). Az eljárás

során alperes helytállási kötelezettsége nem volt vitás, fellebbezéssel nem támadták a felek a károsulti közrehatás elsőfokú bíróság által megállapított 30%-os mértékét, az ítélet keresetet elutasító rendelkezését, illetve a 67.120 forint marasztalási összeget. A fellebbezéssel érintett rész a háztartási kisegítő, nevelési költség megítélése, I. és II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegszerűsége, a késedelmi kamat kezdő időpontja és az előzetes végrehajthatóságra vonatkozó rendelkezés volt. Ebben a körben az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, az egyes kártételek vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla az alábbi álláspontot foglalta el.

Háztartási kisegítő:

Az alperes, mint a kárt okozó gépjármű felelősségbiztosítója a 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet és a Ptk. 345. § (1) bekezdése értelmében köteles a közvetlen igényérvényesítésre feljogosított felpereseknek a közúti közlekedési balesettel összefüggésben keletkezett valamennyi vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni a Ptk. 355. § (1) bekezdés alapján. Alperes védekezésére tekintettel a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján felperesek kötelezettsége volt azon tényállításuk bizonyítása, hogy a károkozó körülmény folytán őket keresetük szerinti pénzben meghatározható mértékű kár érte. A vagyoni kárelemek körében mindehhez elsődlegesen azt kellett igazolniuk, hogy I. rendű felperes életvitelének korábbihoz közelítő fenntartása kifejezetten a káresemény miatt olyan többletköltségeket igényel, amelyek az alperesnek a pert megelőző és per során történt teljesítésével nem térültek meg.

A Ptk. 355. § (1) bekezdéséből egyértelműen következik, hogy az eredeti állapot helyreállítása helyébe lépő pénzbeli kártérítés célja a káresemény negatív hatásainak reparációja, míg a (4) bekezdés rámutat az egyes kárfogalmak elhatárolási szempontjaira. Költség az eredeti állapot helyreállítását, a hátrány kiküszöbölését célzó olyan indokolt kiadás, amelynek mértékét a károsult káresemény előtti állapotára és körülményeire figyelemmel a káreseménnyel okozott hátrány jellege határozza meg. A károkozó teljes kártérítési felelősségéből következik, hogy a megtérítendő költségek mértéke annak szükségességétől és nem a károsult tényleges vagyoncsökkenésétől függ, a károkozó kártérítési kötelezettségét ezért nem érinti, hogy a károsult ezt miként használja fel. I. rendű felperes kötelezettsége ezért abban állt a perben, hogy meg kellett jelölnie, bizonyítékokkal alá kellett támasztania a károkozás folytán megváltozott körülményt, a hátrányok kiküszöbölésének módját, elszámolási kötelezettsége azonban nem áll fenn, de az sem várható el, hogy a káreseménytől kezdődően élethelyzetének valamennyi kiadással járó mozzanatát, annak mértékét adminisztrálja. A bíróság ebben az esetben a Ptk. 359. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján kötelezheti a károkozót olyan vagyoni kár megtérítésére, amely meggyőződése szerint a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

Az elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, hogy házastársa elvesztésével a háztartási munkák elvégzése körében az I. rendű felperes nagyobb terhet kénytelen viselni. Általános élettapasztalat ugyanis, hogy az addig házastárs által elvégzett háztartási munka, valamint a családi helyzetből fakadó kötelezettségek károsultra hárulása a korábbihoz képest olyan többletteherrel jár, amely a káresemény hiányában nem merült volna fel. I. rendű felperes a 6. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben mindezt akként fogalmazta meg, hogy férje halála következtében mindazon feladatok, amelyeket korábban közösen viseltek, immáron egyedül I. rendű felperest terheli. Emellett **J.J.** 7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatában alátámasztotta, hogy az úgynevezett férfi munkák elvégzésében I. rendű felperes segítségre szorul, ezt barátai, ismerősei közreműködésével oldja meg. Az is köztudomású tény, hogy a háztartási munkák egy része nehezebb jellegű, melynek elvégzése I. rendű felperes számára nehézséget okoz. Hozzá tartozók, ismerősök szabadidejük terhére nyújtott ingyenes segítségnyújtása a helytállási kötelezettség alól alperest nem mentesíti. Az

elsőfokú bíróság a bizonyítékokat e körben helyesen értékelte, a mérlegeléssel megállapított havi 15.000 forint mértékű járadék szükséges, egyben elégséges az I. rendű felperes háztartási kisegítés körében felmerült költségeinek kompenzálására, ezért a járadék havi összege nem tekinthető eltúlzottnak, annak felülmérlegelésére a Fővárosi Ítéltábla nem látott alapot. Elmulasztotta azonban alkalmazni az elsőfokú bíróság a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kármegosztást, az általa meghatározott 30% károsulti közrehatásra tekintettel ezért a járadék összegét a Fővárosi Ítéltábla havonta 10.500 forintra, míg a lejárt járadék összegét 1.117.900 forintra szállította le.

Nevelési költség:

A Ptk. 358. § (1) bekezdése alapján a baleset következtében meghalt személy által eltartottak olyan összegű tartást pótló járadékot igényelhetnek, amely szükségleteiknek a tényleges, illetőleg az elvárhatóan elérhető keresetüket, (jövedelmüket) is figyelembe véve, a baleset előtti életszínvonalon való kielégítését biztosítja. A (2) bekezdés szerint járadék követelhető akkor is, ha a baleset következtében meghalt személy a tartási kötelezettségének megszegésével nem nyújtotta ténylegesen a tartást, vagy ha a járadékot igénylő a tartási igényét menthető okból nem érvényesítette. A (3) bekezdés szerint a járadék mértékének megállapításánál értékelni kell, hogy a járadékot igénylő érvényesítette-e, illetőleg érvényesíthet-e követelést azokkal szemben, akik az ő tartására a baleset idején meghalt személlyel egy sorban voltak kötelesek.

A járadék iránti igény megalapozottsága körében azt kellett vizsgálni, hogy mi az a vagyoni hátrány, amelyet az eltartottnak az eltartó életben léte esetén nem kellene elszenvednie. A járadék mértékénél figyelembe kell venni az eltartottnak a tényleges, illetve az elvárhatóan elérhető keresetét, jövedelmét is. Nem lehet ugyanakkor figyelembe venni a meghalt szülő gyermekét megillető járadék megállapításánál azt, hogy a baleset következtében a gyermek másik szülője családi pótlékra vált jogosulttá. A baleset következtében meghalt szülő tartásra jogosult gyermekét megillető baleseti járadék összegének meghatározására a PK 47. számú állásfoglalás szolgál iránymutatásul. Az elsőfokú bíróság 6. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyvben a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján tájékoztatta a feleket a bizonyítási teherről továbbá arról, hogy a kárai bekövetkeztét I. rendű felperes tartozik bizonyítani.

I. rendű felperes azonban a káreseményt megelőző időszakra vonatkozóan házastársa és saját jövedelmi viszonyait a perben nem tárta fel, bizonyítási indítványa tanúk meghallgatására, illetve igazságügyi szakértő perbe történő bevezetésére irányult, majd ezen bizonyítás lefolytatását követően 35. sorszámu jegyzőkönyvben felperesi jogi képviselő akként nyilatkozott, hogy további bizonyítási indítványa nincsen, kérte a rendelkezésre álló iratok alapján az érdemi határozat meghozatalát. Kétségtelen, hogy a háztartáson belül a gyermek gondozása többletköltséggel jár, azonban a rendelkezésre álló peradatokból még hozzávetőlegesen sem állapítható meg I. rendű felperes anyagi helyzetének változása, a családon belül az egy főre eső jövedelem csökkenése, a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenés pedig különösen nem, károsodás hiányában pedig az általános kártérítés Ptk. 359. § (1) bekezdése szerinti szabályainak alkalmazására sincsen lehetőség. Az azzal járó nehézségek és pszichés megterhelés, hogy a II. rendű felperes nevelésének terhe egyedül I. rendű felperesre hárul vagyoni kárként nem értelmezhető, ennek kompenzálása a nem vagyoni kártérítés összegszerűsége körében kerülhet értékelésre. A fenti okoknál fogva a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nevelési költségekre vonatkozó alperest marasztaló rendelkezéseit megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Nem vagyoni kár:

I. és II. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányokat a Ptk. 355. § (2) bekezdése alkalmazásával pénzben kell megtéríteni annak ellenére, hogy az őket ért sérelem pénzbeni egyenértékben nem kifejezhető, a pénzbeli megtérítés az I.

és II. rendű felperest ért összegének meghatározásánál az nem vagyoni hátrányokat kiküszöbölni nem tudja. A nem vagyoni kártérítésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy az okozott sérelmet a pénzbeli megtérítés nagyságrendjével nyújtotta előnyökkel enyhítse, és a fennálló értékviszonyokat is alapul véve megközelítse azt a mértéket, amellyel a károsult megromlott életminősége valóságosan és pozitívan befolyásolható. A nem vagyoni kárpótlásra való jogosultságot a személyhez fűződő jogok sérelme, annak személyre gyakorolt hatása alapítja meg, nem feltétele a károsult patológiás elváltozása.

Az ítélet tábla az I. rendű felperes személyes előadása, a meghallgatott tanúk vallomása és a rendelkezésre álló igazságügyi orvosszakértői vélemény egybevetése alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy I. rendű felperesnek nemcsak a kiegyensúlyozott családi élethez kapcsolódó joga, de a pszichés károsodása okán az egészséghez, testi épséghez fűződő joga is sérült (Ptk. 76. §). A 20. sorszám alatt becsatolt igazságügyi pszichológus és elmeorvos szakértő véleménye szerint a mentálisan megelőzően egészséges I. rendű felperesnél az elszenvedett pszichotraumával összefüggésben pszichiátriai betegség kialakulása fogalmazható meg, esetében normál gyászreakciót meghaladó éveken át tartó elhúzódó gyászreakció alakult ki, I. rendű felperes pszichiátriai, pszichoterápiás segítségre szorul. Ugyanakkor a 26. sorszám alatt kiegészített igazságügyi szakértői véleményből az is kétségmentesen megállapítható, hogy a veszteségélmény miatti érzelmi elakadás esetén, a csökkent betegségbelátás miatt I. rendű felperestől nem volt várható annak megállapítása, hogy szokványos, avagy pszichiátriai szempontból kóros gyászreakció alakult ki. Emellett arra vonatkozóan határozottan állást foglalni nem lehet, hogy rendszeres pszichoterápiás kezelés az I. rendű felperes jelenlegi állapotán javulást eredményezett volna, bár a feldolgozási folyamat adott esetben kevesebb szenvedéssel is járhatott volna. A BDT.2005.1285 számú jogeset szerinti jogi okfejtéssel összhangban a Fővárosi Ítélet tábla rámutat arra, hogy nem vagyoni kártérítés tekintetében a kármegosztás kizárt, azonban az ilyen jellegű károsodás esetén is terheli a károsultat a kárelhárítási és kárcsökkentési kötelezettség, ennek elmulasztása a nem vagyoni kárpótlás mértékére kihathat. Jelen esetben azonban I. rendű felperes vonatkozásában nem volt olyan kimutatható és a peradatokkal alátámasztható mulasztás, amely a károsodásának mérsékléséhez bizonyosan elvezetett volna. Az elsőfokú bíróság által meghatározott, II. rendű felperest illető nem vagyoni kárpótlás összege arányban áll a jogsértés súlyával és annak következményeivel, a teljesített 1.400.000 forint elszámolását követően a 600.000 forint összegben meghatározott kárpótlás leszállítására ok nem volt.

Azt azonban alappal sérelmezte az alperes fellebbezésében, hogy a késedelmi kamat kezdő időpontját az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg. A 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 8. § (5) bekezdése szerint a károsult a káreseményt annak bekövetkeztétől, illetve a tudomásszerzéstől számított 30 napon belül köteles bejelenteni a biztosítónak. A határidő elmulasztása esetén - kivéve, ha a károsult bizonyítja, hogy az önhibáján kívül történt - a késedelmes teljesítés következményei a káresemény bekövetkezése és a káresemény bejelentése közötti időszakra a biztosítóval szemben nem érvényesíthető. Mivel a késedelem következményei a fenti kormányrendelet alapján alperessel szemben nem érvényesíthetőek, felperes pedig olyan menthető okot nem hozott fel, mely az igénybejelentés határideje elmulasztásának kimentésére szolgált, a késedelmi kamatkövetelés kezdő időpontját az elsőfokú ítéletet megváltoztatva 2008. február 14. napjában határozta meg.

Az előzetes végrehajthatóságról a Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 231. § a) pontja alapján határozott. Ugyan a másodfokú ítélet jogereje miatt immáron relevanciával nem bír, a Fővárosi Ítélet tábla rámutat arra, hogy az I. rendű felperes keresete járadékban való marasztalására irányult, nem pedig a Pp. 230.

§ szerinti járadék leszállítása iránti utóper, az előzetes végrehajthatóság elrendelésének ezért törvényi akadálya nem volt.

A perköltség viseléséről az ítélet tábla a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján pervesztesség-pernyertesség arányában határozott. A pertárgyérték I. rendű felperes vonatkozásában 6.953.953 forint, II. rendű felperest illetően 6.000.000 forint volt. Ebből I. rendű felperes 3.785.020 forintot illetően tekinthető pernyertesnek, 1.400.000 forint összegben pedig alperes perre okot adott. A pervesztesség-pernyertesség aránya ekként 75-25% I. rendű felperesre kedvezőbb mértékben. A le nem rótt 417.240 forint kereseti illetéket az I. rendű felperes és alperes ilyen arányban köteles viselni, alperesnek ekként 312.930 forint, míg I. rendű felperesnek 104.310 forint illetékfizetési kötelezettsége keletkezett. II. rendű felperes keresete 600.000 forint tőke vonatkozásában volt megalapozott, 1.400.000 forint követelést illetően alperes a perre okot adott, így a pervesztesség-pernyertesség aránya 33-67% II. rendű felperesre terhesebben. A le nem rótt eljárási illetéket ezért II. rendű felperes 241.200 forint, míg alperes 118.800 forint összegben viseli.

A fellebbezési pertárgyérték 3.560.000 forint, ebből az alperesi fellebbezés csak igen csekély mértékben volt megalapozott, ezért a le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján akként határozott, hogy azt az alperes köteles megfizetni a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására az állam javára. I. és II. rendű felperesi jogi képviselő munkadíját a Fővárosi Ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. § (1), (2) és (5) bekezdése szerinti mértékben határozta meg.

Budapest, 2015. június 9.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül:
Utasi Ferencné írnok